

MAGDA BĂLĂNESCU

**BASME ALESE
DIN POPOR CULESE**

Basmele copilăriei mele

CORESI

Publishing House

WWW.CORESI.NET

Spunea bunica o poveste,
Cum că a fost și nu mai este,
Într-o anume țară mare,
Un împărat – eu nu-l mai știu,
Dar parcă-l văd în față, viu
Cum stăpânea peste hotare.
Și mai spunea de-o-mpărăteasă,
Al cărei nume l-am uitat
Iar ea ședea lângă-mpărat,
Și era mândră și frumoasă,
Cum alta nici că s-a aflat.
Și mai spunea bunica iară,
De pețitori, din altă țară
Care veneau la împărat
Căci el avea –de preț comoară:
Trei fete mari, de măritat.
Și-au făcut nunți la fiecare
Trei săptămâni, sau chiar mai mult,
Și-au petrecut, cu mic cu mare ...
Ca la o mare sărbătoare...
Aș vrea și azi să mai ascult
Poveștile mai de demult,
Dară bunica din poveste...
A fost și ea, și nu mai este.

CUPRINS

8	ÎMPĂRATUL CU ȘASE COPII
23	POVESTEA UNUI OM SĂRAC
39	NEVASTA FURATĂ DE SOARE
50	„MĂI CUMNATE, OM-DE-FIER!”
65	PĂȚANIILE LUI „PĂȚITU’ STAN”
79	„CHIR, CHIR, CHIR ȘI-UN DALBAI FIR!”
99	CE A PĂTIMIT MARINACHE ȚIGANUL
112	BOUL-ROȘU-BĂTRÂN
135	PĂCALĂ ȘI BOIERUL
150	CĂPĂȚÂNA USCATĂ DE CAL
178	FLUIERAȘUL ȘARPELUI

ÎMPĂRATUL CU ȘASE COPII

Odată demult, un împărat și împărăteasa lui trăiau fericiți, înconjurați de cei șase copii ai lor: trei băieți și trei fete.

Dar iată că spre bătrânețe, împărăteasa se îmbolnăvi și pentru că nici un vraci nu-i găsi leacul, se prăpădi din lumea aceasta, lăsându-l pe împărat să aibă grijă singur de cei șase copii.

Mai trecu puțină vreme și împăratul se gândi să-i însoare pe cei trei băieți și să-și lase fetele în grija lor, până le-o veni și lor sorocul de măritiș. Pe fiul cel mare îl însură cu o fată frumoasă și harnică și-i ținu cu el la palat, ca fiul să rămână urmaș la scaunul împărăției, după moartea împăratului.

Pe cel mijlociu îl însură de asemenea cu o fată frumoasă și harnică și le făcu un palat mai mic lângă cel împărătesc.

Apoi îi făcu și celui mic un palat lângă al lui și-l însură cu o fată ce le întrecea pe cele două în frumusețe și hărnicie.

Dar în noaptea dinaintea nunții celui mic, împăratul o visă pe împărăteasă, care-i spuse:

– Dragul meu soț, mă bucur că ai însurat feciorii dar să știi că nevasta celui mic e ursită să stea numai în palat, căci de va ieși afară, o veți pierde. Poate privi pe fereastră dar să nu iasă la lumina soarelui, căci va dispărea. Să le spui acest lucru copiilor...

Așadar, după ospățul de nuntă, care avu loc în palat, împăratul își chemă feciorii, nurorile și ficele și le spuse:

– Dragii mei băieți, să aveți grijă de surorile voastre, până le va veni vremea de măritiș. Iar atunci, fie că va veni la ele om, animal, sau pasăre, să le lăsați să se ducă după el. Cu toții să vă iubiți și respectați soțiile și ele să-și asculte soții. Tu, fiul cel mare, să conduci țara după moartea mea, să fii un împărat bun și drept. Iar tu, cel mic, să ai grijă de nevasta ta, s-o ții numai în palat, căci de-o vei da afară la lumina soarelui, o vei pierde.

Le mai dădu împăratul și alte sfaturi părintești, apoi ei îi sărutară mâna și-i promiseră că-l vor asculta.

Mai trecu puțin timp, împăratul se stinse și el din viață, iar fiul cel mare se urcă pe scaunul domnesc.

Într-o seară, la poarta palatului fiului cel mare, veni un urs, uriaș, fioros, care începu să bată cu putere în poartă, să urle, scormonea cu ghearele în pământ, lua pietre și arunca în sus, scutura pomii de frunze și zgâria zidurile cu unghiile.

– Mă duc să văd cine e și ce vrea, a zis fiul cel mare.

– Nu, i-a răspuns atunci sora lui mai mare, am să mă duc eu la poartă, căci simt că pe mine mă cheamă, căci acesta mi-e ursitul. Dacă nu mă întorc, să nu vă faceți griji, căci voi fi bine.

După ce ea ieși din palat, îndată se făcu liniște iar ea nu se mai întoarse, degeaba o așteptară.

Apoi mai trecu oarece timp, când în altă seară, la poarta palatului se auzi zgomot și urlet, pământul se cutremura, vântul suiera, luna și stelele se ascunseră după nori.

Acum venise un cerb, care răcnea, scutura copacii, scotea iarbă și pietre din pământ și zgâria cu copitele poarta și zidurile.

– Mă voi duce să văd ce este, a zis din nou tânărul împărat.

– Nu te duce, a zis atunci sora lui cea mijlocie, mă voi duce eu, simt că e ursitul meu. Dacă nu mă duc, va veni aici și mă va lua. Vă las cu bine, pe toți...

După plecarea ei, se făcu liniște la poarta palatului, iar ea nu se mai întoarce.

Și iată că nu trecu mult timp și în altă seară se auzi mare zarvă la poartă, de data aceasta era un vultur. Care croncănea și bătea cu ciocul în poartă, cu unghiile zgâria pământul iar cu aripile ridica nori de praf. Fata cea mică plecă cu el, acesta fiindu-i ursitul.

Apoi... trecu vreme, veni vreme... și într-o zi veni la palat un sol care aducea vestea că un verișor al băieților făcea nunta peste o săptămână și-i poftea la petrecere.

– Du-i răspuns că vom veni cu plăcere, i-a zis împăratul.

Dar când s-au pregătit să plece la nuntă fratele cel mic le-a zis:

– Vă duceți voi, căci eu nu merg. Ați uitat ce-a zis tata, că soția mea nu trebuie să iasă afară?

– Bine, zise cel mijlociu, dar va sta în caleașcă până acolo, iar acolo va sta în palat, unde se ține ospățul. Iar noi vom fi lângă tine, cine să ți-o ia? Nu va pune nimeni mâna pe ea.

– Hai măi frățioare, zise și cel mare, dacă nu mergi, se va supăra verișorul nostru. Și apoi, să știi că nu mergem nici noi fără tine. Nu poți să-ți ții nevasta toată viața închisă în palat... Trebuie s-o duci și pe ea în lume, să se bucure de lumina zilei.

L-au convins în cele din urmă și plecară așadar cu toții la nuntă. S-au bucurat tare mult când s-au revăzut cu vărul lor, pe care nu-l mai văzuseră din copilărie. Pentru că era o zi frumoasă de vară, ospățul nu se ținea în palat, ci mesele fuseseră puse afară, în curte.

Băiatul cel mic se supără că vor sta afară, dar frații lui îl liniștiră:

– Vom sta noi mereu în stânga și-n dreapta voastră și la masă și la joc și nu are ce să vi se întâmple.

Nuntă mare și frumoasă, până spre seară.

Nimeni nu observase un noruleț ce se îndrepta spre ei și pe cât se apropia, se făcea tot mai mare. Când s-a oprit asupra lor și s-a întunecat cerul, atunci muzica a tăcut și toți s-au speriat.

„Oare va fi furtună?” a zis cineva încet. Deodată a început un vârtej mare de praf și o vijelie cu ploaie, vânt și tunete cum nu s-a mai văzut, a ridicat mesele pe sus. Văzduhul era plin de nori negri, ploaia cădea în ropot, vântul șuiera și tunete zguduiau cerul. Vijelia a ridicat casele, a rupt copacii, a luat pe sus oameni și animale și i-a rătăcit pe toți în toate părțile.

Apoi s-a potolit furtuna și toate s-au așezat la locul lor, s-au găsit om cu om și-au găsit toți animalele, fiecare s-a regăsit cu cei din familie și s-au strâns pe la casele lor, numai fiul cel mic nu și-a găsit nevasta. Degeaba a întrebat peste tot, a plâns și s-a căit că nu și-a ascultat tatăl.

S-a hotărât așadar să plece în lume s-o caute.

Și-a luat cele trebuincioase de drum, adică haine și merinde, a ales cel mai bun cal din grajd și-a luat rămas bun de la frați și a plecat să-și caute nevasta. Și a mers și a tot mers, zi de vară până-n seară și a tot căutat și întrebat, dar nimeni nu știa, nu văzuse și nu auzise de soția lui.

Și a mai mers feciorul, cale lungă să-i ajungă, până a dat de o intrare într-o peșteră, unde se deschideau porțile unui castel de piatră. O fată tocmai vroia să iasă și când s-au văzut,

mult s-au bucurat amândoi și s-au îmbrățișat, căci fata era sora lui cea mare.

Foarte bucuroși de revedere, s-au îmbrățișat cu drag.

– Ce vânt și ce gând te aduce până aici, frățiorul meu bun? a zis ea. Hai înăuntru să te încălzești și să-mi povestești...

Castelul era foarte frumos pe dinăuntru. Când au vrut să intre în curtea castelului, un iepuraș a sosit repede la poartă, topăind și chițâind zor-nevoie mare... Fata i-a explicat:

– Bărbatul meu ursul, va sosi îndată. Își trimite fiul înainte să mă anunțe, ca să găsească mâncarea caldă. Trebuie să te ascund, să nu te vadă decât după ce-i spun eu! Haideți în casă amândoi.

Au intrat cu toții înăuntru, iar aici iepurașul și-a aruncat blana și s-a prefăcut într-un feciorel chipeș și bălai

Când a venit și ursul, și-a dat jos blana și a rămas un flăcău voinic și frumos. S-a așezat la masă și a întrebat supărat:

– Am mirosit urme de pași afară, cine-a venit la noi în lipsă?

– Dacă-ți spun, îi faci ceva? a întrebat fata.

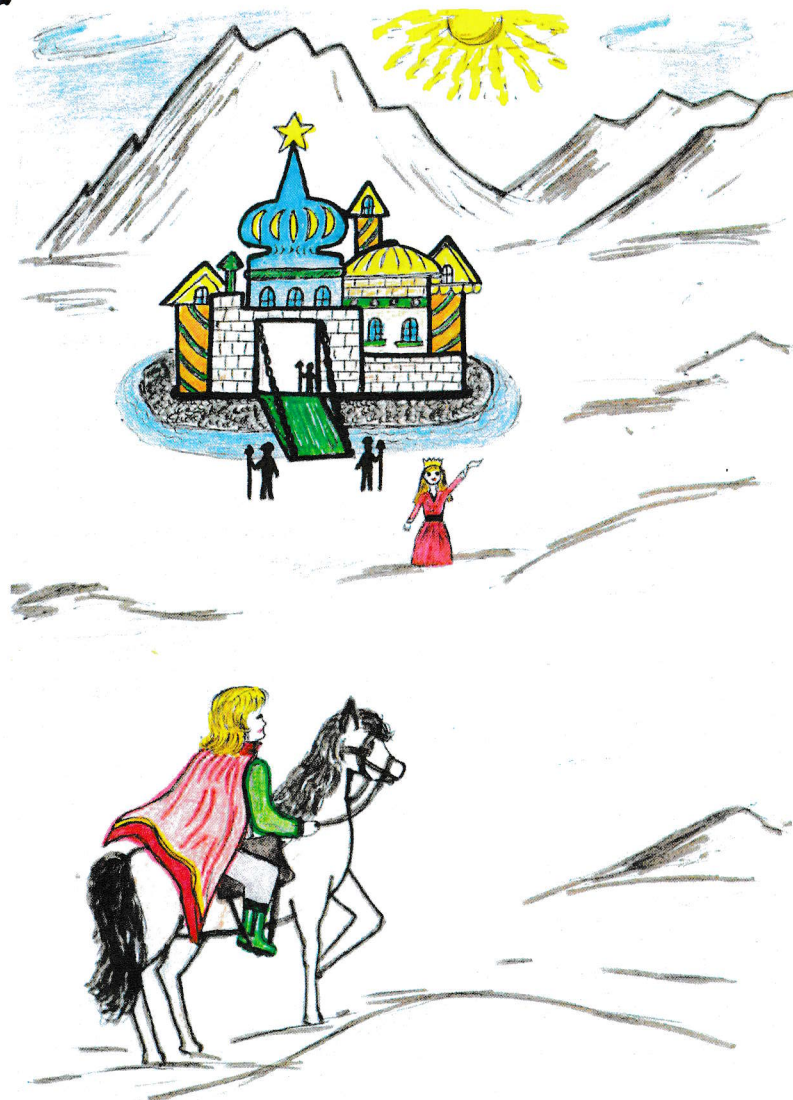
– Hai spune, că nu-i fac nimic.

– E un uncheș al fiului tău, deci un frățior al meu.

– Hai pune-l la masă, să vorbesc și eu cu el.

Când s-au văzut, flăcăii și-au dat mâna și s-au așezat la masă față în față, iar feciorul de împărat le-a povestit necazul ce-a dat peste el, de l-a făcut să plece în lume să-și caute nevasta.

Noaptea a dormit la castel, iar dimineața la plecare, ursul i-a dat un smoc de păr din blana lui, despre care i-a zis că e fermecat și poate să-l folosească la nevoie.

I-au urat drum bun și izbândă și i-au spus pe unde să meargă. Mergând el așa, zi de vară până-n seară, a ajuns în munți.

A ridicat privirea spre cer și când colo, ce să vezi?
Se zărea pe un pisc de munte porțile unui castel de sticlă.
A urcat cu greu și a bătut la poartă, căci se lăsa seara.

I-a deschis o fată, care nu era alta decât sora lui cea mijlocie!

– Ce vânt și ce gând te aduce până aici, frățiorul meu drag? zise ea. Dar mai bine hai înăuntru să te odihnești, să vorbim...

Când au vrut să intre în castel, a apărut un căprior, care topăia și fornăia pe lângă fata de împărat. Care a spus râzând că e fiul ei, vine înaintea tatălui să-i anunțe sosirea, pentru a-i pune masa.

Când a venit și cerbul, și-a dat pielea de cerb jos și-a rămas un flăcău voinic și frumos, s-a așezat la masă și-a întrebat:

- Cine-a venit la noi, de-a lăsat urme și miros pe aici?
- Dacă-ți spun, îi faci ceva? a întrebat fata.
- Hai spune, că nu-i fac nimic.
- E un uncheș al fiului tău și-un frățior al meu.
- Pune-l la masă, să vorbim cu el.

Fata l-a scos pe fratele ei de unde era ascuns și au stat cu toții la masă și au vorbit, apoi feciorul a dormit acolo peste noapte, iar dimineață la plecare, cerbul i-a dat un vârf din coarnele lui, care era fermecat și de care se putea folosi la nevoie.

I-a spus pe unde să meargă, i-au urat drum bun și izbândă
Și a mai mers ce a mai mers, cale lungă să-i ajungă, până a ajuns pe o câmpie, unde a văzut în depărtare un castel făcut din lut și crengi de copaci. Când s-a apropiat, a văzut o fată ce

lua apă de la izvorul ce curgea prin fața porților. Era sora lui mai mică și s-au îmbrățișat bucuroși iar ea l-a pofțit înăuntru.

Când să intre în castel, un pui de vultur a venit deasupra lor, făcând cercuri și croncănind. Atunci sora lui îi spuse:

– Așa mă anunță soțul meu că vine, să-i pregătesc masa, își trimite fiul înainte... Haide, vino să te odihnești și să vorbim.

Au intrat așadar, castelul era foarte frumos pe dinăuntru.

Puiul de vultur și-a dat penele jos și a devenit un flăcăiș frumos. Iar când a venit și tatăl lui, după ce și-a dat și el penajul jos, s-a așezat la masă și a întrebat încruntat:

– Cine a venit la noi, de a lăsat urme și miros?

– Dacă-ți spun, îi faci ceva?

– Nu-i fac, spune.

– Un uncheș al fiului tău și-un frățior al meu

– Adu-l aici, să mâncăm împreună și să vorbim.

S-au ospătat deci cu toții, au vorbit și feciorul a înnoptat acolo, iar a doua zi la plecare, vulturul i-a dat o pană fermecată din aripile lui, s-o folosească la nevoie și i-a zis:

– Până te pregătești de plecare, eu mă duc să vorbesc cu lupul și cu ursul, să ne sfătuim și vin să-ți spun ce-am aflat. Să mă aștepți, că într-un ceas mă întorc.

Și-a pus penele pe el și a zburat în grabă.

Când s-a întors, i-a spus feciorului de împărat:

– Cumnate, nevasta ta a furat-o un zmeu, care stă la șapte zile de mers de-aici, spre apus. Noi îți dorim izbândă, iar dacă în zece zile nu vii, noi trei vom veni după tine să te ajutăm.

Și-au luat rămas bun, feciorul împăratului a plecat pe drumul arătat de vultur și a mers el șapte zile încheiate, până a zărit o colibă din lut.

Când s-a apropiat, a auzit un cântec slab dar melodios, iar când a îndrăznit să se uite pe o fereastră, a văzut înăuntru... pe nimeni alta decât soția lui! Care era singură, ședea pe pat, cosea o haină veche și cânta încet, în timp ce plângea.

Grăbit, nerăbdător și înverșunat, el a năvălit în colibă.

Tare s-au mai bucurat când s-au văzut, s-au îmbrățișat și s-au sărutat, plângând de fericire! El i-a zis grăbit:

– Hai să fugim, de ce stai aici?

– Dragul meu soțior, a zis ea, atât am lăcrimat și am așteptat, căci nu credeam c-ai să mai vii după mine, să mă găsești. Dar află că odată intrat aici, ușa nu se mai deschide din interior. Doar de afară, așa că zmeul o să ne găsească aici. Și cocioaba nu se poate dărâma.. Vai de noi, o să fim pierduți, ne omoară zmeul!...

– Prin toată lumea am plecat să te caut, fără tine nu pot trăi. O să mă lupt cu el până la ultima suflare.

Deodată s-a auzit un vuiet afară și un lătrat înverșunat de câțel.

Zmeul avea o cățelușă neagră, ce ședea ascunsă după casă, iar când el a venit acasă, cățelușa i-a ieșit în față și i-a zis:

– Chiau, chiau, chiau! stăpâne, stăpâne, a venit omu' să-și ia nevasta de la tine!

– Daa? s-a mirat zmeul. Și îl răpun eu, sau mă răpune el?

– Aa, o să-l faci una cu pământul, că e singur și obosit. Dar poți să tragi un pui de somn înainte!

Atunci zmeul s-a culcat vreo două-trei ceasuri, în spatele casei, iar când s-a trezit, s-a apucat să sufle un șuier gros de frig și ceață peste casa în care erau închiși cei doi. Se gândea că până dimineața ei vor îngheța amândoi de frig și astfel va scăpa de ei.